CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Taalcompetentie Nederlands breed evalueren in het basis- en secundair onderwijs

EEN NIEUWE TOOLKIT VOOR HET ONDERWIJSVELD

Centrum voor Taal en Onderwijs (KU Leuven)
Expertisecentrum Taal, Diversiteit en Leren (UGent)
Centrum voor Onderwijseffectiviteit en –evaluatie (KU Leuven)

Wat komt aan bod?

- Aanleiding
- Inhoudelijke pagina's
  - Q&A
- Database
- Buitenlandse voorbeelden
  - Q&A
- Conclusie

Aanleiding 2013

- Taalscreening bij aanvang van BaO en SO:
  - Knipperlichtfunctie voor risicoleerders
  - Kansen van elk kind optimaliseren
  - Talenbeleid versterken

- Maar “een taaltoets alleen volstaat niet”
  - Nood aan handvatten voor brede evaluatie voor taalcompetentie Nederlands

(Broadfoot et al., 2002; Vanhooren et al., 2017; Vandeputte, 2014; Ysenbaert et al., 2020; Zeng et al., 2018)

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Aanleiding 2025

- Blijvend belang van taalcompetentie Nederlands in Vlaams onderwijs
  - Sleutelcompetentie en cruciale voorwaarde voor schoolsucces
- Blijvende aandacht en groeiende evidentie voor *learning-oriented assessment* (breed evalueren)
- Dus: blijvende nood aan
  - Ondersteuning bij het implementeren van een brede evaluatiepraktijk Nl
  - Inventarisering van evaluatie-instrumenten
  - Ondersteuning bij het interpreteren van de resultaten

Actualisering van inzichten en instrumenten

(Broadfoot et al., 2002; Vanhooren et al., 2017; Vandeputte, 2014; Ysenbaert et al., 2020; Zeng et al., 2018)

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Het project

- Actualisatie van de Toolkits Breed Evalueren uit 2013
  - Op vlak van inhoud
  - Op vlak van vormgeving
- Samenwerking tussen
  - Centrum voor Taal en Onderwijs (KU Leuven)
  - Expertisecentrum Taal, Diversiteit en Leren (UGent)
  - Centrum voor Onderwijseffectiviteit en –evaluatie (KU Leuven)
- In opdracht van Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
- September 2024 - augustus 2025

IV1

Team

Wetenschappelijk medewerkers

Fien De Malsche

Iris Vandevelde

Maxime Van Raemdonck

Nele Bleukx

Promotoren

Kris Van den Branden

Mariet Schiepers

Goedele Vandommele

Katrijn Denies

Maribel Montero Perez

Slide 6

IV1 eventueel ook maxime?
Iris Vandevelde; 2025-11-14T08:12:23.172

Toolkits Breed Evalueren (2013)

www.nederlandsevalueren.be (2025)

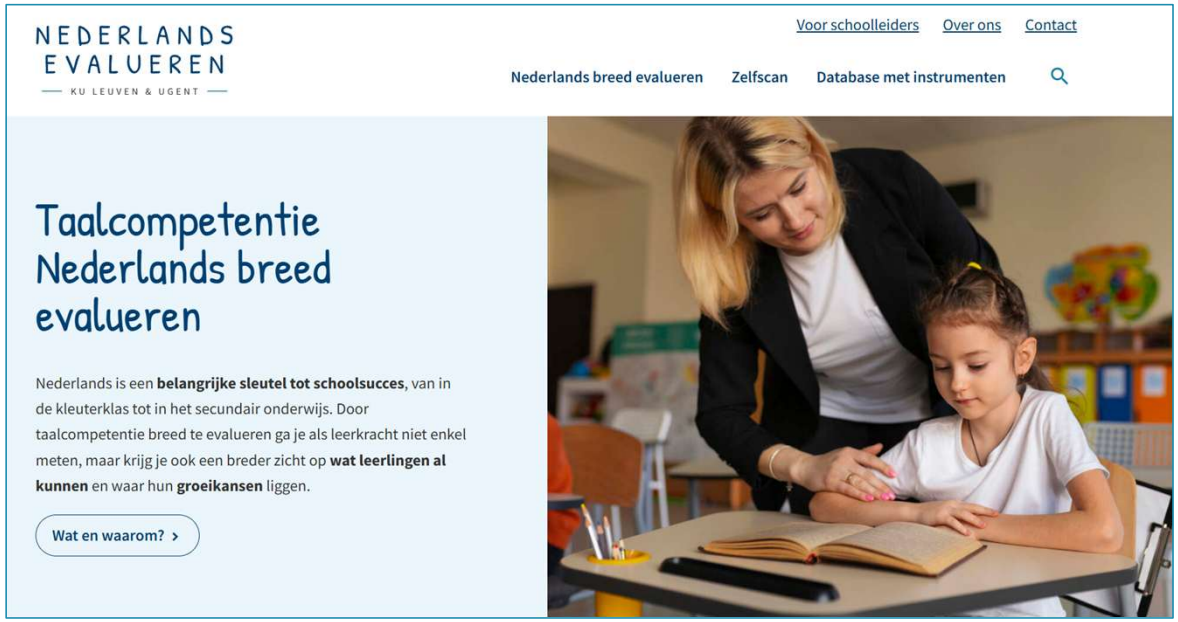

Hoe is de website ontwikkeld?

Fase 1: Oriëntatie en analyse
(sept. - dec. '24)

- Literatuurstudie van wetenschappelijke literatuur en beleidsdocumenten
- Behoefteanalyse aan de hand van focusgroepen en expertgroepen
- Identificatie evaluatie-instrumenten
- Consultatie (inter)nationale experten

Fase 2: Ontwerp en ontwikkeling
(jan. - mei '25)

- Structurele inventarisatie evaluatie-instrumenten
- Actualisering parameters en kwaliteitscheck
- Structuur en prototype inhoudelijke pagina's
- Actualisering raamwerk naar zelfscan
- Inventarisering blinde vlekken
- Schriftelijke feedbackbevraging

Fase 3: Doorontwikkeling en rapportering
(mei - aug. '25)

- Plan en design website
- Doorontwikkeling inhoudelijke pagina's voor leerkrachten en schoolteams
- Doorontwikkeling database met evaluatie-instrumenten met kwaliteitscheck
- Doorontwikkeling zelfscan
- Onderzoeksrapport

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Wat vind je op de website?

Hoe ga je aan de slag met www.nederlandsevalueren.be?

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

IV1

EVALUEREN
KU LEUVEN & UGENT

Nederlands breed evalueren | Zelfscan | Database met instrumenten

Taalcompetentie Nederlands breed evalueren

Nederlands is een **belangrijke sleutel tot schoolsucces**, van in de kleuterklas tot in het secundair onderwijs. Door taalcompetentie breed te evalueren ga je als leerkracht niet enkel meten, maar krijg je ook een breder zicht op **wat leerlingen al kunnen** en waar hun **groeikansen** liggen.

Wat en waarom? ›

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Slide 10

IV1 dit is een filmpje!!
Iris Vandevelde; 2025-11-26T11:36:53.738

Wat vind je op de website? Overzicht

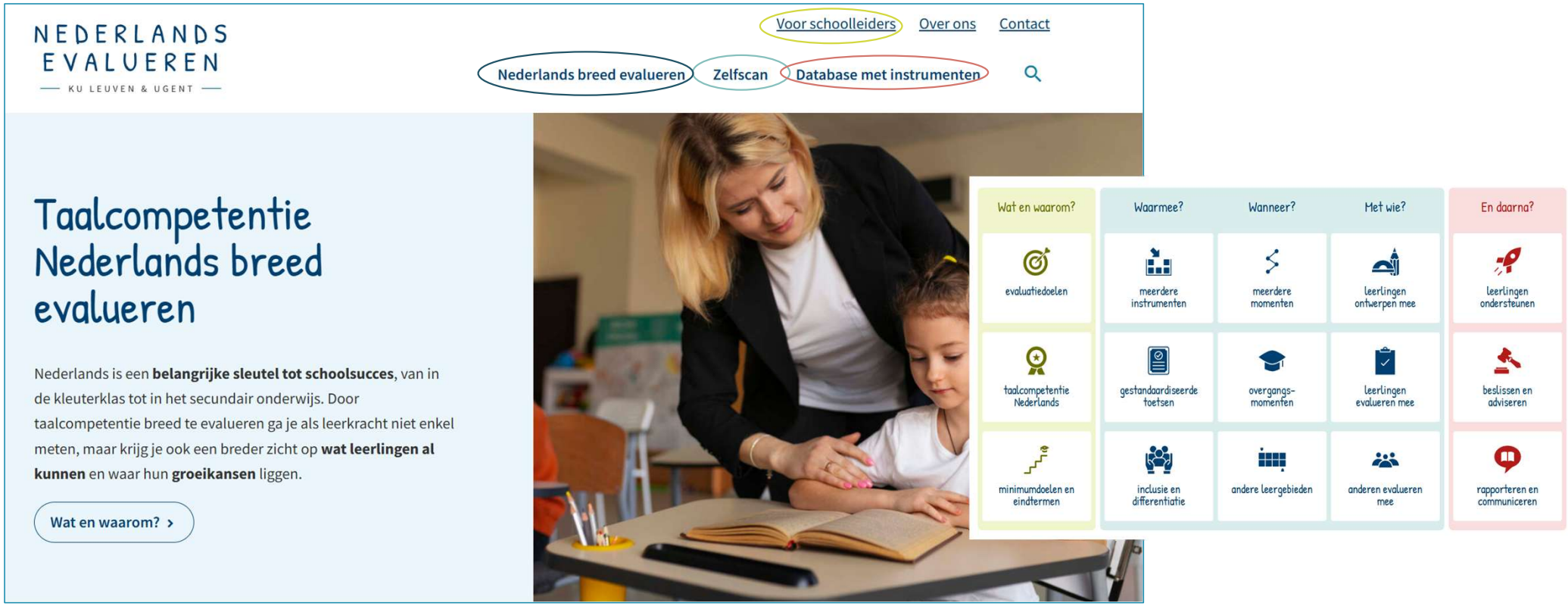

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Info voor leerkrachten en schoolleiders

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Doelpubliek

Leerkrachten

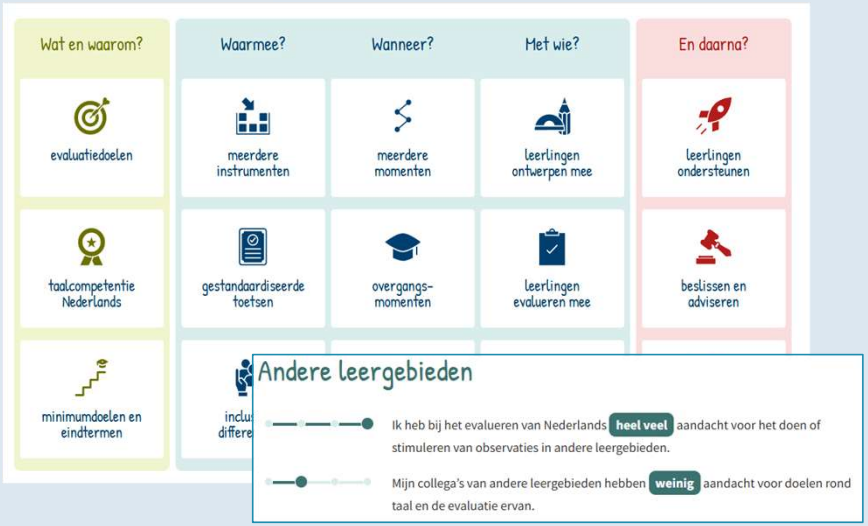

Schoolleiders

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Voor leerkrachten

Hoe maak je doordachte keuzes over:

- **Wat** en **waarom** je breed evalueert
- **Hoe** je Nederlands breed evalueert
- En wat je met de **resultaten** doet

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

“Ik denk dat we **een stapje moeten terugzetten**: wat verstaan we onder taalcompetentie en wat verstaan we onder breed evalueren? Dat moet echt duidelijk zijn.”

“Ik denk dat het een belangrijke missie is dat evaluatie niet losstaand is, maar een onderdeel van het onderwijsleerproces. Nu zien we te vaak in scholen: ik geef les en ik toets. Maar **die toets als onderdeel van het onderwijsleerproces**, daar moet het over gaan. Die toets moet ertoe dienen dat de leerlingen kunnen groeien in hun taalcompetentie.”

Citaten uit de focusgroepen

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

IV1

Deel 1: wat en waarom?

Wat en waarom?	Waarmee?	Wanneer?	Met wie?	En daarna?
evaluatiedoelen	meerdere instrumenten	meerdere momenten	leerlingen ontwerpen mee	leerlingen ondersteunen
taalcompetentie Nederlands	gestandaardiseerde toetsen	overgangs-momenten	leerlingen evalueren mee	beslissen en adviseren
minimumdoelen en eindtermen	inclusie en differentiatie	andere leergebieden	anderen evalueren mee	rapporteren en communiceren

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Slide 16

IV1 aanvullen

Iris Vandevelde; 2026-01-21T12:28:40.703

Voorbeeld: evaluatiedoelen (waarom)

Doelen van evaluatie

Om breed evalueren vorm te geven start je bij de vraag wat het doel is van je evaluatie. Je vraagt je bij élk evaluatiemoment af: “Hoe levert dit een bijdrage aan het leren van de leerlingen?” Dat is altijd het overkoepelend evaluatiedoel. Je gaat daarbij na of je leerlingen de **leerdoelen beheersen** rond taalcompetentie Nederlands.

Daarnaast zijn de voornaamste doelen van evaluatie:

- **Ondersteuning:** Zowel de leerling als jij sturen het leren bij op basis van de evaluatie. Als leerkracht pas je je leeractiviteiten en je feedback aan.
- **Zelfsturing:** Leerlingen krijgen via de evaluatie inzicht in hun leerdoelen en nemen hun leerproces zelf in handen.
- **Beoordeling:** Het lerarenteam neemt op basis van de evaluatie een beslissing over de prestaties of het beheersingsniveau van leerlingen. Dit gebeurt in functie van doorstroom, studiekeuze, of ondersteuning van een leerling door externen.

Meer over zelfsturing (Leerpunt)

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Voorbeeld: taalcompetentie Nederlands (wat)

De drie aspecten van taalcompentie

Kennis

Taal- en woordbegrip - kennis van technische aspecten - sociolinguïstische kennis

Meer lezen ›

Vaardigheden

Receptieve vaardigheden - productieve vaardigheden - interactie

Meer lezen ›

Attitudes

Durf en bereidheid - motivatie - gedrag

Meer lezen ›

+ link met **minimumdoelen en eindtermen per onderdeel**

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

“Ik denk dat het heel belangrijk is om te kijken naar je school, je publiek, je leerkrachten, de hele situatie en dan te bepalen met het team **hoe breed evalueren voor *ons* werkt**.”

Citaten uit de focusgroepen

Deel 2: hoe?

Wat en waarom?	Waarmee?	Wanneer?	Met wie?	En daarna?
evaluatiedoelen	meerdere instrumenten	meerdere momenten	leerlingen ontwerpen mee	leerlingen ondersteunen
taalcompetentie Nederlands	gestandaardiseerde toetsen	overgangs-momenten	leerlingen evalueren mee	beslissen en adviseren
minimumdoelen en eindtermen	inclusie en differentiatie	andere leergebieden	anderen evalueren mee	rapporteren en communiceren

Welke plaats heeft differentiatie in mijn evaluatiepraktijk Nederlands?

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Voorbeeld: inclusie en differentiatie

Home › Inclusie en differentiatie bij je evaluatie

Inclusie en differentiatie bij je evaluatie

"Hoe kan ik evalueren in een klas waar leerlingen zo sterk verschillen in taalvaardigheid, achtergrond en ondersteuningsbehoeften?"

Concrete **vraag** als uitgangspunt

Verschillen tussen leerlingen

Soms loop je het risico dat je evaluatie een vertekend beeld oplevert van de werkelijke taalcompetentie, bijvoorbeeld door verschillen in sociaal-economische status, dialect, gehoorproblemen, of meertaligheid. Om leerlingen maximale leerkansen te geven, wil je deze verschillen zo weinig mogelijk laten meespelen in je evaluatie.

Door **breed te evalueren** kom je al een heel eind. Je volgt immers ook de inspanning, de aanpak en de vooruitgang van leerlingen op, niet alleen het eindproduct. Dat bevordert de motivatie en het zelfbeeld bij de leerlingen, en verlaagt eventuele faalangst. Omdat je op verschillende manieren en momenten meet, loop je ook minder risico dat je je blind staart op bepaalde verschillen tussen leerlingen. Breed evalueren is dan ook van groot belang om de taalcompetentie bij jongere en meertalige leerlingen juist in te schatten.

Om **verschillen** tussen leerlingen **zo weinig mogelijk invloed** te laten hebben op de resultaten van je evaluaties, kan je twee paden bewandelen: universeel ontwerp en differentiatie.

Waarom is dit belangrijk?

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Voorbeeld: inclusie en differentiatie

Aan de slag

Universeel ontwerp van evaluatie

Met universeel ontwerp voor evaluatie stel je je hele evaluatiepraktijk **zo inclusief mogelijk** op, zodat deze al op voorhand aangepast is aan **alle leerlingen**.

Meer lezen ›

Gedifferentieerd evalueren

Net zoals je differentieert tijdens de les, kan je ook differentiëren tijdens de evaluatie door **aanpassingen en ondersteuning** te voorzien enkel **voor leerlingen met specifieke noden**.

Meer lezen ›

Hoe doe ik dit **in de praktijk**?

Nederlands evalueren bij leerlingen met extra taalnoden

Anderstalige nieuwkomers

Meer lezen ›

Leerlingen met een taalstoornis

Meer lezen ›

Doorverwijzingen naar **andere pagina's** op de website of naar **andere relevante websites**

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Voorbeeld: inclusie en differentiatie

Tip

Differentiëren in de les

Je kan differentiatie ook inzetten om te differentiëren in je lessen (in plaats van tijdens je evaluatie). Meer daarover vind je op deze pagina over leerlingen ondersteunen.

Valkuil

Sterke leerlingen

Op deze pagina vind je vooral informatie over differentiëren voor minder presenterende leerlingen. Echter ook cognitief sterk functionerende leerlingen hebben baat bij aanpassingen. Denk aan **evaluatievormen die verschillende denkvaardigheden aanspreken** en hun **executieve functies versterken**. Prodia heeft aan dat deze leerlingen profiteren van opdrachten met ruimte voor eigen inbreng, gekoppeld aan hun interesses, die hen uitdagen om zelfstandig relevante informatie te zoeken en complexe taalvragen op te lossen.

Tips, valkuilen en **voorbeelden** uit de praktijk

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Voorbeeld: inclusie en differentiatie

Bronnen

Cummins, J. (2017). BICS and CALP: Empirical and Theoretical Status of the Distinction. In: Street, B., May, S. (eds) *Literacies and Language Education. Encyclopedia of Language and Education*. Springer, Cham, p. 59-71.

De Backer, F. (2022). Een scherp zicht. Talenbewust assessment bij meertalige leerlingen. In *Talenbewust lesgeven: Aan de slag met talige diversiteit in het basisonderwijs*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.

De Backer, F. & Royackers, J. (2018) Differentiatie in de klas. Differentiatie op de toets? *Impuls*, 30-36.

De Smet, M., Bultheel, M., & Verachtert, P. (2024). *Leidraad differentiatie: Samen naar de meet.* Stichting Leerpunt. Vlaamse hertaling van Bosker, R., Durgut, F., Edzes, H., Jol, M., van Tuijl, C., & Van der Vegt, A. L. (2021). Leidraad differentiatie als sleutel voor gelijke kansen. Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek.

Dockrell, J. E., & Marshall, C. R. (2015). Measurement Issues: Assessing language skills in young children. *Child and Adolescent Mental Health, 20*(2), 116–125.

Dierick, S., Hoste, N., Vandekerckhove, F., & Struyven, K. (2022). *Rapport toetsaanpassingen. Perspectieven op het gebruik van toetsaanpassingen bij afname van de centrale toetsen.* Gent: Steunpunt Centrale Toetsen in Onderwijs.

Duarte, J., Meij, M. van der, De Backer, F., Frijns, C., & Gezelle Meerburg, B. (2022). *Talenbewust lesgeven: aan de slag met talige diversiteit in het basisonderwijs*. Uitgeverij Coutinho.

Waarop hebben we deze informatie **gebaseerd**?

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

“Ik denk dat het een belangrijke missie is dat evaluatie niet losstaand is, maar een onderdeel van het onderwijsleerproces. Nu zien we te vaak in scholen: ik geef les en ik toets. Maar **die toets als onderdeel van het ondewijsleerproces**, daar moet het over gaan. Die toets moet ertoe dienen dat de leerlingen kunnen groeien in hun taalcompetentie.”

Citaten uit de focusgroepen

IV1

Deel 3: aan de slag met de resultaten

Wat en waarom?	Waarmee?	Wanneer?	Met wie?	En daarna?
evaluatiedoelen	meerdere instrumenten	meerdere momenten	leerlingen ontwerpen mee	leerlingen ondersteunen
taalcompetentie Nederlands	gestandaardiseerde toetsen	overgangs-momenten	leerlingen evalueren mee	beslissen en adviseren
minimumdoelen en eindtermen	inclusie en differentiatie	andere leergebieden	anderen evalueren mee	rapporteren en communiceren

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Slide 26

IV1 aanvullen

Iris Vandevelde; 2026-01-21T12:28:40.703

Voorbeeld: Ondersteunen, versterken en bijsturen

Ondersteunen, versterken en bijsturen

Een brede evaluatie geeft je inzicht in de taalontwikkeling van je leerlingen. Die kennis is cruciaal om hen gericht te ondersteunen en je onderwijs af te stemmen op hun noden.

Wil je je leerlingen beter ondersteunen, versterken en bijsturen om de leerdoelen te behalen, dan kan je de **resultaten** uit breed evalueren **gebruiken om**:

- ... leerlingen **feedback** te geven, om hun ontwikkeling van taalcompetentie te stimuleren. Dit is gelinkt aan de doelen 'ondersteuning' en 'zelfsturing' (zie evaluatiedoelen).
- ... te **differentiëren** in je instructie en begeleiding. Dit is gelinkt aan het doel 'ondersteuning'.

Van data naar vervolgacties: meer op Proev.be

Leerlingen ondersteunen via feedback, feed-up en feedforward

Meer lezen ›

Leerlingen ondersteunen via differentiatie in je instructie

Meer lezen ›

“**De eigen onderwijspraktijk evalueren**, ik denk niet dat onze leerkrachten daarover nadenken. We evalueren de kinderen, maar niet onszelf.”

Citaten uit de focusgroepen

Voor schoolleiders

Hoe pak je evaluatie Nederlands in je schoolbeleid aan?

Home › Voor schoolleiders

Voor schoolleiders

De resultaten van brede evaluatie kunnen dienen als hefboom om het **evaluatie- en taalbeleid van de school** vorm te geven. Nederlands breed evalueren is geen individuele opdracht. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid van het hele schoolteam. Taalcompetentie ontwikkelt zich immers niet alleen in de lessen Nederlands. Daarom is een krachtig schoolbreed taalevaluatiebeleid essentieel, mét aandacht voor de transfer van taalcompetentie naar alle vakken, de versterkende wisselwerking tussen verschillende talen, en expertise rond Nederlands als tweede taal.

Professionalisering

Professionalisering rond breed evalueren van taalcompetentie Nederlands

Meer lezen ›

Evaluatiebeleid

Een samenhangend beleid rond het evalueren van taalcompetentie Nederlands

Meer lezen ›

Evaluatie en taalbeleid

Nederlands breed evalueren als deel van een schoolbreed taalbeleid

Meer lezen ›

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Zelfscan

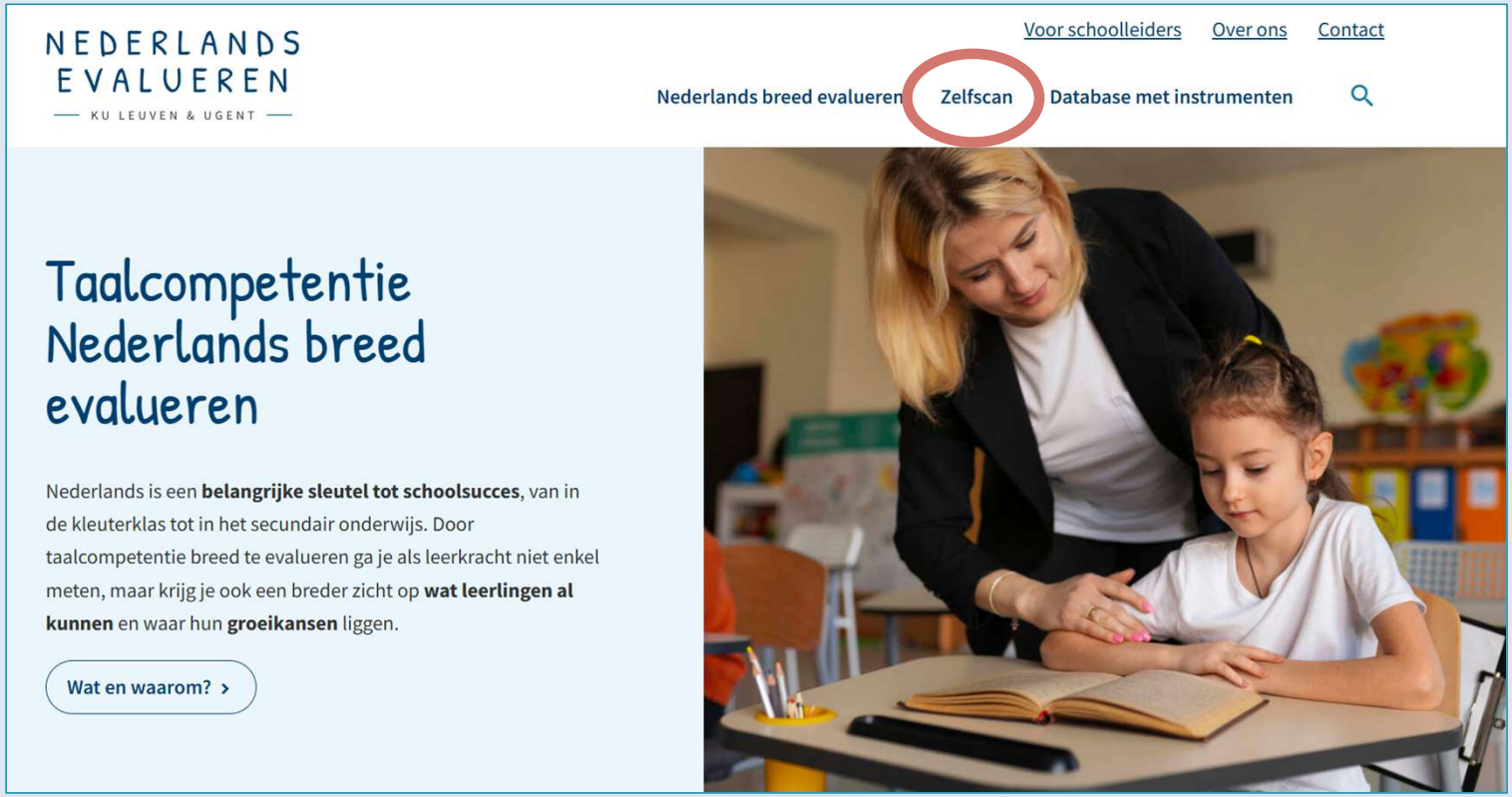

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Zelfscan

- ‘Hoe breed is mijn evaluatiepraktijk Nederlands?’
  - Waar te beginnen op de site?
  - Vragen over elk thema (blokje)

Wat zijn de sterktes en valkuilen van jouw eigen evaluatiepraktijk Nederlands?

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Zelfscan

Zelfscan online invullen

Naar het resultaat

Zelfscan

Doel: **reflectie** stimuleren

Wat heb ik ontdekt over mijn evaluatiepraktijk Nederlands?

Formuleer een antwoord op de volgende vragen:

- Waar besteed ik al **voldoende aandacht** aan in mijn evaluatiepraktijk voor Nederlands?
- Waarin kan ik nog in **groeien**?
- Welke veranderingen kan ik op **korte** en welke op **lange termijn** overwegen?
- Welke aspecten van mijn evaluatiepraktijk doe ik individueel en welke gebeuren **op schoolniveau**?

Klik in het schema hieronder op de onderdelen waar je je verder in wil verdiepen.

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

“Is wat we doen [op vlak van evaluatie] **wetenschappelijk onderbouwd**, of gaan we gewoon mee met tendenzen die populair zijn?”

Citaten uit de focusgroepen

Database met instrumenten

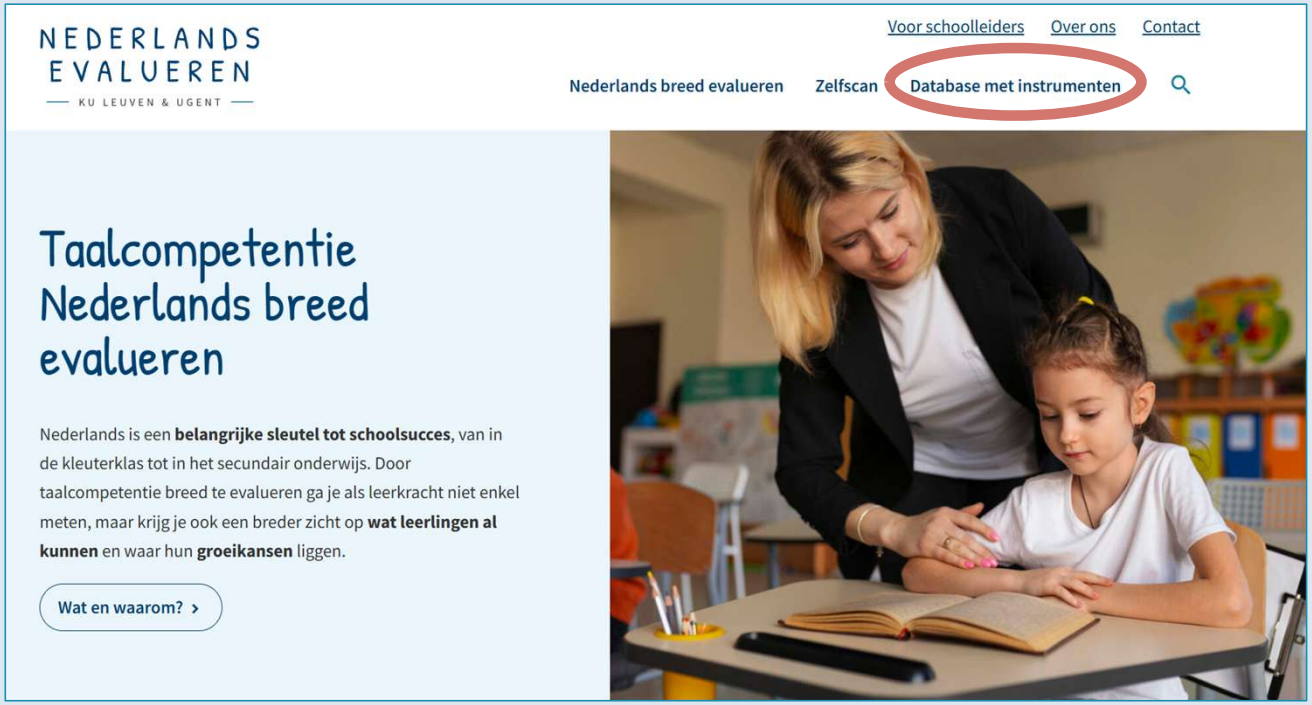

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Database met evaluatie-instrumenten

Zoek gericht op **trefwoord**

Zoek aan de hand van **4 filters**: doelgroep, evaluatiedoel, taalcompetentie en vaardigheid

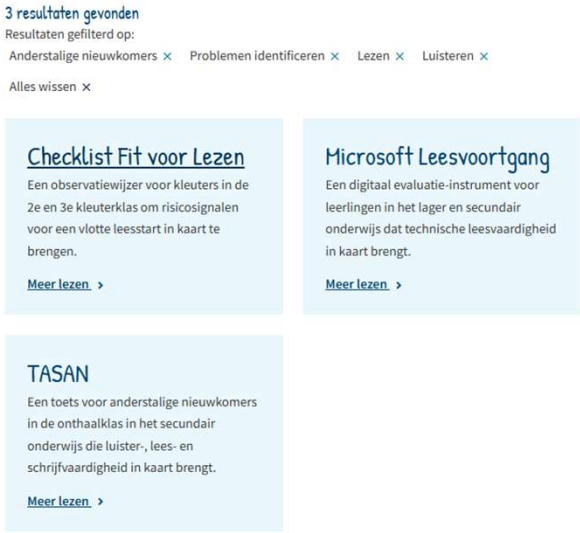

Zoekresultaten met korte uitleg van het instrument

Hoe kies je je evaluatie-instrumenten voor Nederlands?

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Database met evaluatie-instrumenten

- **39 instrumenten**
- **Inclusiecriteria**: het instrument…
  - ✓ Heeft als doel de taalcompetentie Nederlands van leerlingen te evalueren
  - ✓ Kan door een leraar worden afgenomen
  - ✓ Kan momenteel aangekocht / verkregen worden
  - ✓ Is methode-onafhankelijk

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

39 evaluatie-instrumenten
voor alle onderwijsniveaus?
Bestaan er niet veel meer?

Vlaanderen
is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

“Eigenlijk ga je ervan uit dat als je het opneemt, dat het **kwalitatieve en betrouwbare** instrumenten zijn.”

“Dat is wat nodig is he, eigenlijk een soort **kwaliteitslabel** voor evaluatie-instrumenten.”

“Ik heb als leraar geen tijd en ook geen goesting om dan te checken of dat eigenlijk wel van goeie kwaliteit is.”

Citaten uit de focusgroepen

Ma2

Kwaliteitscheck

- ✓ **Literatuurstudie:** Is het instrument onderbouwd op basis van wetenschappelijke literatuur en/of een gevalideerd doelenkader?
- ✓ **Testing**: Werd het instrument getest bij leerlingen?
- ✓ **Validiteit**: Meet het instrument wat het beweert te meten?
- ✓ **Betrouwbaarheid:** Geeft het instrument een stabiel en eerlijk beeld van wat een leerling kan?

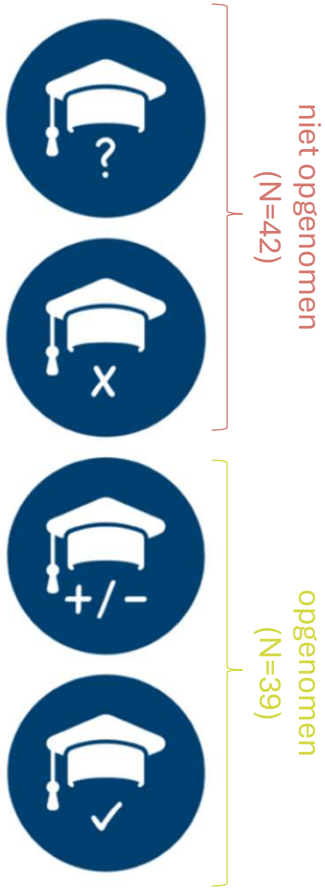

Valkuil

Geen formele accreditatie

Het kwaliteitslabel geldt niet als formele accreditatie of keurmerk voor evaluatie-instrumenten. Dit bestaat (nog) niet voor evaluatie-instrumenten in Vlaanderen.

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Slide 40

KD1 Moet ‘gepilot’ erbij? Voor mij komt dat op hetzelfde neer als ‘getest’, en ik weet niet of ‘gepilot’ goed gekend is bij je doelpubliek.
Katrijn Denies; 2025-11-07T13:34:04.809

Ma2 opgenomen ipv geïncludeerd?
Maribel.MonteroPerez; 2025-11-10T12:34:58.321

Ma2 0 of toegevoegd
Maribel.MonteroPerez; 2025-11-10T12:35:08.649

Voorbeeld: op zoek naar…

trefwoord: leesmotivatie

filters:
Doelgroep:
Evaluatiedoel:
Taalcompetentie:
Vaardigheden:

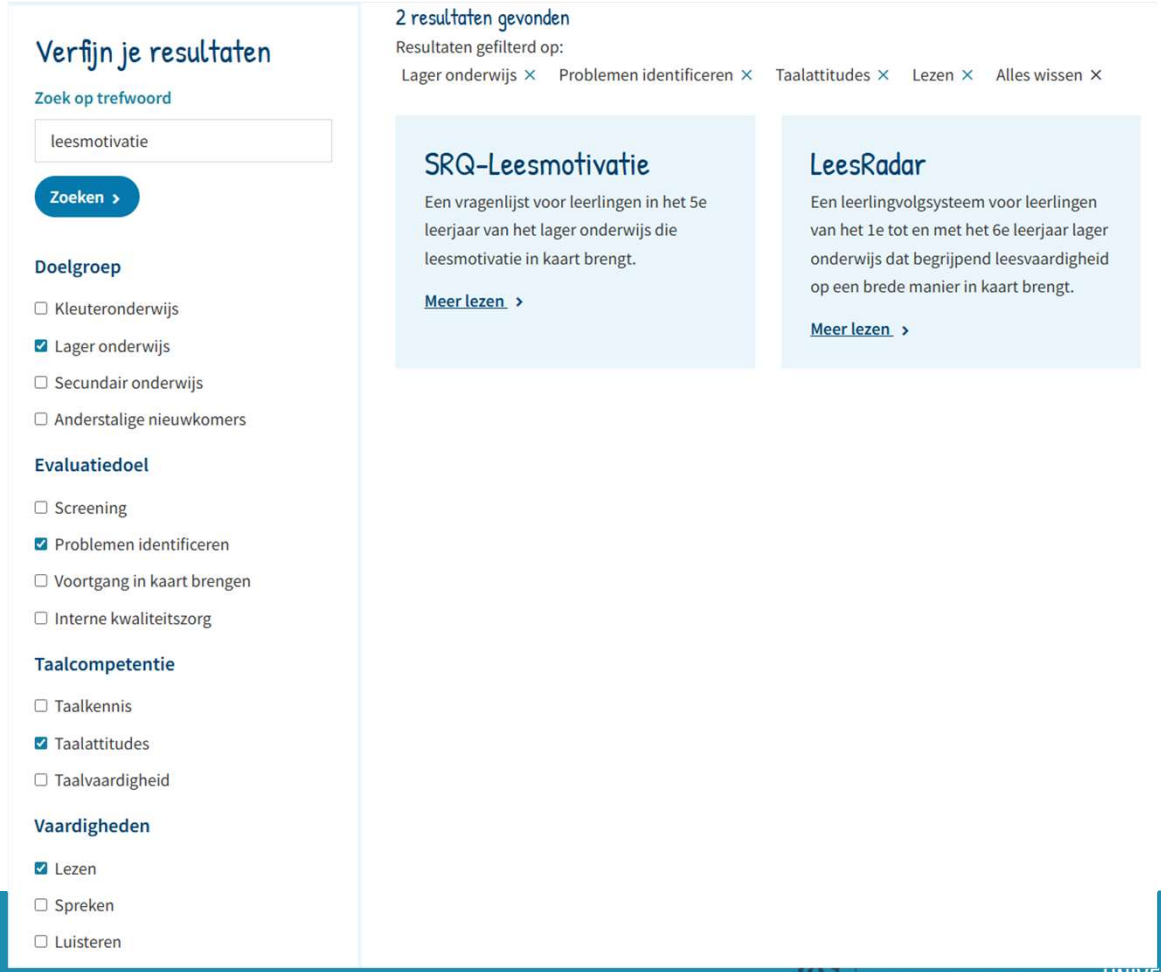

is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Voorbeeld: SRQ-Leesmotivatie

1

NEDERLANDS EVALUEREN
KU LEUVEN & UGENT

Voor schoolleiders | Over het project | Contact

Nederlands breed evalueren | Zelfscan | Database met instrumenten

Home › Database met evaluatie-instrumenten › SRQ-Leesmotivatie

SRQ-Leesmotivatie

Volledig wetenschappelijk onderbouwd ›

Label met **kwaliteitscheck**

Cruciale informatie **voor de afname**

Waarvoor kan je dit instrument gebruiken?

SRQ-Leesmotivatie is een vragenlijst voor leerlingen in het vijfde leerjaar van het lager onderwijs. De vragenlijst kan gebruikt worden om de autonome en gecontroleerde leesmotivatie van leerlingen in hun vrije tijd en op school in kaart te brengen.

Hoe gebruik je dit instrument?

De vragenlijst bestaat uit 2 delen met telkens 17 stellingen. De leerling duidt aan in hoeverre hij al dan niet akkoord is met elke stelling op basis van een 5-puntsschaal. De afname gebeurt op papier.

Let op: Er is nog geen handleiding beschikbaar om de resultaten van de vragenlijst te interpreteren. Deze is momenteel in ontwikkeling. Houd de instrumentpagina op de website van ZoLeerRijk in de gaten voor meer informatie.

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Voorbeeld: SRQ-Leesmotivatie

2

Doelgroep 5e leerjaar lager	**Duur** Toets met 1 meetmoment / duur niet gespecifieerd	**Beoordeling** Niet gespecifieerd	**Jaar (laatste update)** 2012
Taalcompetentie Taalattitudes	**Afname** Individueel / op papier	**Resultaatniveau** Leerling	**Prijs** Gratis
Vaardigheden Lezen	**Evaluatiedoel** Problemen identificeren	**Resultaatvorm** Niet gespecifieerd	**Ontwikkelaar & uitgever** Jessie De Naeghel & Hilde Van Keer (ZoLeerRijk)

Overzicht met **praktische informatie**

Hoe gebruik je de resultaten van dit instrument?

Van zodra de handleiding voor de interpretatie van de resultaten beschikbaar is, kunnen de resultaten gebruikt worden om te bepalen welke leerlingen extra maatregelen nodig hebben om hun attitude ten opzichte van lezen te verbeteren. Met de scores per onderdeel kan ook bepaald worden waar mogelijke problemen zich exact bevinden. Op basis van deze inzichten kan gericht gewerkt worden aan de leesmotivatie van de leerlingen.

Cruciale informatie **na de afname**

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Voorbeeld: SRQ-Leesmotivatie

3

Wetenschappelijke onderbouwing

Volledig wetenschappelijk onderbouwd

- ✅ **Literatuur**: SRQ-Leesmotivatie is gebaseerd op relevante wetenschappelijke literatuur rond leesmotivatie. Er werd ook een peer-reviewed wetenschappelijke studie gepubliceerd over de ontwikkeling van de toets (De Naeghel et al., 2012).
- ✅ **Testing**: SRQ-Leesmotivatie werd getest bij een groot aantal leerlingen in Vlaanderen. Daarbij werd rekening gehouden met de verdeling op vlak van geslacht en moedertaal.
- ✅ **Validiteit:** SRQ-Leesmotivatie meet wat het beweert te meten, namelijk leesmotivatie.
- ✅ **Betrouwbaarheid:** Uit statistische analyses blijkt dat SRQ-Leesmotivatie betrouwbare resultaten oplevert. Dat betekent dat de toets een stabiel en eerlijk beeld geeft van de leesmotivatie van leerlingen.

Conclusie: SRQ-Leesmotivatie is een wetenschappelijk onderbouwde toets die gebruikt kan worden om de leesmotivatie van leerlingen in kaart te brengen in het vijfde leerjaar van het lager onderwijs van zodra er een handleiding beschikbaar is voor de interpretatie van de resultaten.

Website ZoLeerRijk

Laatst bijgewerkt op 29/08/2025

Resultaten **kwaliteitscheck**

Link naar het instrument

Timestamp webpagina

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Hiaten

- **Taalcompetentie**
  - Vooral taalvaardigheid
  - Minder kennis en attitudes
- **Vaardigheden**
  - Vooral lezen
  - Minder luisteren en schrijven
  - Amper spreken en interactie
- **Evaluatiedoel**
  - Vooral screening en voortgang in kaart brengen
  - Weinig specifieke problemen identificeren
- **Instrumentsoorten**
  - Vooral toetsen en observatiewijzers
  - Geen portfolio's, zelfevaluatie, peerevaluatie ...

1. Nood aan **meer én diversere** evidence-based evaluatie-instrumenten
2. Nood aan meer **transparantie** rond wetenschappelijke onderbouwing

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Wat als ik niets vind?

Buitenlandse voorbeelden

Spiegeling aan het buitenland

- Hoe zien buitenlandse Toolkits eruit?
- Bevatten ze instrumenten of benaderingen die wij missen?

Selectie:
- Sterke focus op de onderwijstaal
- Goede PIRLS-resultaten

→

Denemarken
Noorwegen
Ierland

→

Gesprekken met experts

Documentanalyse

Spiegeling aan het buitenland

- Geen Toolkits zoals www.nederlandsevalueren.be!
  - Geen instrumentenbank specifiek voor de onderwijstaal
  - Vaak wél uitgebreid aandacht voor de elementen uit het blokkenschema

- Wel inspiratie voor breder aanbod aan
  - vrijwillig af te nemen genormeerde toetsen (ook voor beginmetingen en screening)
  - adaptieve toetsvormen
  - methodieken voor feedback en dialoog, ook met ouders en binnen het schoolteam
  - uitgewerkte voorbeelden van werken met de verzamelde gegevens

Spiegeling aan het buitenland

emu.dk/test-og-evalueringsbank:
info over en methoden voor formatieve evaluatie

Vrijwillige adaptieve tests

Een aantal adaptieve toetsen kan tot en met het schooljaar 2025/26 vrijwillig worden gebruikt. Lees meer over de vrijwillige, adaptieve toetsen en wanneer deze gebruikt kunnen worden.

Professioneel pedagogisch werk

Bepaal de richting voor de evaluatiecultuur van de school.

Een dialoogtool voor schoolleiders die de cultuur van formatieve evaluatie binnen de school willen versterken.

Aan de schoolleiding

Het groene blaadje

Het groene blad kan worden gebruikt wanneer leerlingen werken met schriftelijke, creatieve producten en herwerkte opdrachten. Het blad maakt deel uit van een dialoog tussen docent en leerling over de doelen en het proces van het werk.

Feedback op geschreven, creatieve producten

Onderdelen van de emu.dk - website zijn automatisch vertaald door Google Translate

Spiegeling aan het buitenland

TIL ELEVEN

DET GRØNNE ARK

TRE SØJLER

	Lærerens feedback	Elevens reaktion på feedbacken *– Hvordan forstår du feedbacken?* *– Hvilke dele af feedbacken kan du bruge til at forbedre opgaven?* *– Hvilke er svære at bruge?*	Elevens aktion på feedbacken *– Hvordan har du brugt feedbacken til at forbedre den næste opgave?*
Første aflevering			
Anden aflevering			
Tredje aflevering			

Het groene blaadje

Het groene blad kan worden gebruikt wanneer leerlingen werken met schriftelijke, creatieve producten en herwerkte opdrachten. Het blad maakt deel uit van een dialoog tussen docent en leerling over de doelen en het proces van het werk.

Feedback op geschreven, creatieve producten

Spiegeling aan het buitenland

ncca.ie & curriculumonline.ie
uitgewerkte workshops rond assessment & rapportering; templates

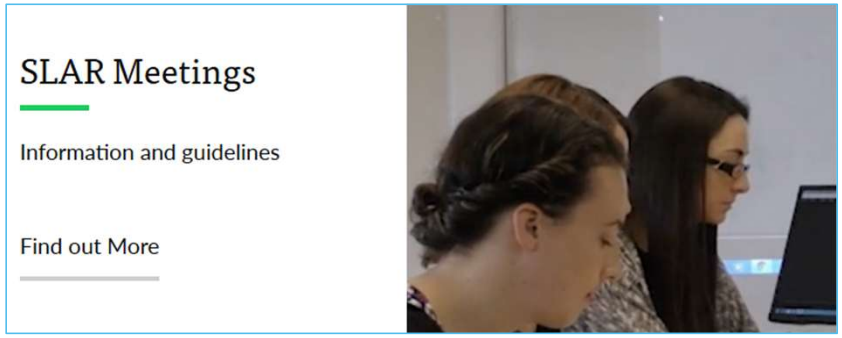

Spiegeling aan het buitenland

Education Passport
Pas Oideachais
Supporting your child's transition from primary to post-primary school
Ag tacú le haistriú do linbh ón mbunscoil go dtí an iarbhunscoil

Outline of transfer process from primary to post-primary

Primary principal | Post-primary principal | Parent(s)/guardian(s)

Phases of Transfer

	Role/Responsibility Who?	Action What?	Timeframe When?
1	Post-primary principal or designated person	Forward **Information Request Form** to the primary school(s)	Any time after Parent(s)/guardian(s) confirms enrolment
	For children in need of additional support Primary principal or designated person	Forward **NEPS Student Transfer Form** to parent(s)/guardian(s) and then to the post-primary school	It is recommended that this form transfers in a timely manner For children in need of additional supports such as special needs assistants, assistive technology or school transport, NCSE application deadlines should be considered
	Primary principal or designated person	Forward **Information letter** **6th Class Report Card** **My Profile Form: copy** **My Child's Profile Form** to Parent(s)/guardian(s)	By the end of the second week of June
		Complete and return	By the end of the

Wat als ik niets vind?

Met oog voor buitenlandse voorbeelden?

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Nog vragen?

3 takeaways

Kennis en **reflectie** over hoe breed te evalueren

Ondersteuning bij het kiezen van **kwalitatieve instrumenten**

Verankering in het **beleid**

Wetenschappelijk onderbouwd

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Website

Onderzoeksrapport

Vlaanderen is onderwijs & vorming
UNIVERSITEIT GENT
KU LEUVEN CTO
CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

Bedankt!

Vragen of opmerkingen?

Over het onderzoek

→ goedele.vandommele@kuleuven.be

→ iris.vandevelde@ugent.be

Over de website

→ info@cteno.be

NEDERLANDS EVALUEREN

KU LEUVEN & UGENT

Vlaanderen is onderwijs & vorming

UNIVERSITEIT GENT

KU LEUVEN CTO CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS